

Toimenpideohjelma saamen kielen elvyttämiseksi dl 31.8.2012

1. Lausunnonantajan tiedot

Vastaajien määrä: 1

Organisaatio

- Gieku ry ja Oulun yliopiston ylioppilaskunta

Yhteyshenkilö

- Annakaisa Tikkinen

Sähköpostiosoite

- koposihteeri@ooy.fi

2. Pidätkö ehdotettuja tavoitteita riittävinä ja tarkoituksenmukaisina saamen kielen elvyttämisen kannalta? (max. 4 000 merkkiä)

Vastaajien määrä: 1

- Kaikki toimenpiteet ovat erittäin tervetulleita saamen kielen ja kulttuurin turvaamiseksi. Erityisesti pidämme saamen kielen ja kulttuurin pääaineopintojen turvaamista yliopistotasolla äärettömän tärkeänä tekijänä kielen elvytyksessä. Oulun yliopistoa tulee jatkossakin tukea riittävällä erillisrahoituksella valtakunnallisessa erityistehtävässä saamen kielen ja kulttuurin opetuksen ja tutkimuksen toteuttajana.

Gieku ry:n edustajat haluavat lisäksi todeta, että vaikka saamelaiselinkeinoja on useita, on poronhoito perinteisesti ollut

vahva tekijä sekä kielen että kulttuurin siirtymisen ja säilymisen kannalta. Poronhoidon vaikean tilanteen (laidunten puute, byrokrazia)

tarkasteleminen ja poronhoidon aseman parantaminen vaikuttaisi positiivisesti myös kielen tulevaisuuteen.

3. Näkemyksenne varhaiskasvatusta ja kielipesätoimintaa koskevista toimenpide-ehdotuksista (ehdotukset 1-2) (max. 3 000 merkkiä)

Vastaajien määrä: 1

- -

4. Näkemyksenne saamen kielen opetusta koskevista toimenpide-ehdotuksista (ehdotukset 3-11) (max. 8 000 merkkiä)

Vastaajien määrä: 1

- -

5. Näkemyksenne saamen kieltä osaavan pätevän varhaiskasvatus- ja opetushenkilöstön määrän lisäämistä koskevista toimenpide-ehdotuksista (ehdotukset 12-14) (max. 4 000 merkkiä)

Vastaajien määrä: 1

- Oulun yliopistossa vuonna 2011 toteutetussa ensimmäisen vuoden koulutusprosessien sisäisessä auditoinnissa kävi ilmi, että yksi suurimmista haasteista Giellagas-instituutissa on opiskelijoiden siirtyminen työelämään jo varhaisessa vaiheessa opintoja. Kannatamme ehdotusta, sillä opetusosalalla muodollisen pätevyyden puuttuminen on iso ongelma, mutta näemme joustavien etäopiskelumahdollisuuksien tarjoamisen ylipäättään saamen kielen ja kulttuurin koulutusohjelmille tärkeänä, jotta saamelaisalueen kova kysyntä yliopisto-opiskelijoita kohtaan ei tyrehdyttäisi saamea taitavien maistereiden kouluttamista.

Samaisen sisäisen auditoinnin raportin mukaan saamen kielen ja kulttuurien koulutusohjelmissa aloittavilla opiskelijoille on yleisesti vahva suullinen kielitaito, mutta kirjoitustaidossa on ilmennyt ongelmia. Pidämme ensiarvoisen tärkeänä aktiivisen ja viestinnällisen kielitaidon kehittymistä, mutta saamenkielisen akateemisen tutkimuksen turvaamiseksi toivomme kiinnitettävän huomiota monipuoliseen kielen osaamiseen.

6. Näkemyksenne koltansaamen kieltä ja -kulttuuria elvyttäviä erityistoimenpiteitä koskevasta ehdotuksista (ehdotukset 15-17) (max. 4 000 merkkiä)

Vastaajien määrä: 1

- -

7. Näkemyksenne viranomaisten ja julkisyhteisöjen saamen kielen käytön lisäämistä koskevasta toimenpide-ehdotuksesta (ehdotus 18) (max. 3 000 merkkiä)

Vastaajien määrä: 1

- Gieku ry:n mielestä kotiseutualueen ulkopuolella asuville saamelaisille tarkoitettuja palveluita tulisi kehittää ja lisätä. Viranomaisasioissa saamen kielilain toteutuminen on heikkoa ja palvelu voi olla kokemusten mukaan jopa tönkeytyä.

8. Näkemyksenne saamenkielisiä radio-, tv- ja internet-sisältöjen lisäämistä koskevasta toimenpide-ehdotuksista (ehdotukset 19-20) (max. 4 000 merkkiä)

Vastaajien määrä: 1

- Gieku ry pitää saamenkielisten radio-, tv- ja internet-sisältöjen lisäämistä tärkeänä seikkana saamelaisen kulttuurin ja erityisesti sen kielten säilymisen kannalta. Pohjoissaamen lisäksi myös inarin- ja koltansaame tulisi huomioida riittävästi, sillä eri saamen kielten puhujat eivät automaattisesti ymmärrä toisiaan (mitä ei aina huomioida palveluja tuottaessa). Erityisesti television puolella riittää kehitettävää: kipeimmin kaivataan lisää laadukkaita lastenohjelmia sekä saamenkielisille uutisille kohtuullisempaa ja vakiintunutta lähetysaikaa.

9. Näkemyksenne saamen kielen huoltoa, tallentamista ja tutkimusta koskevasta toimenpide-ehdotuksesta (ehdotus 21) (max. 3 000 merkkiä)

Vastaajien määrä: 1

- Kannatamme tutkimustoiminnan vahvaa keskittämistä Giellagas-instituuttiin ja Oulun yliopiston erityisrahoituksen turvaamista, mutta pidämme edelleen tärkeänä Lapin ja Helsingin yliopiston roolia sivuaineopetuksen tarjoajina ja siten saamenkielentaitoisten ja saamelaista kulttuuria tuntevien korkeakoulutettujen määrän kasvattajana.

10. Näkemyksenne saamelaistaiteen ja -kulttuurin tuen sekä järjestöjen kielityön vahvistamista koskevasta toimenpide-ehdotuksista (ehdotukset 22-23) (max. 4 000 merkkiä)

Vastaajien määrä: 1

- -

11. Näkemyksenne työryhmän esittämistä muista toimenpide-ehdotuksista (ehdotukset 24-30)
(max. 8 000 merkkiä)

Vastaajien määrä: 1

- -

12. Muuta lausuttavaa työryhmän ehdotuksesta (max 4 000 merkkiä)

Vastaajien määrä: 1

- Gieku ry:llä on positiivisia kokemuksia saamelaisasioiden käsittelystä Norjassa. Norjassa saamelaisasioista keskustellaan enemmän ja useissa asioissa ollaan paljonkin Suomea edellä. Esimerkiksi saamelaisasioiden hoidossa valtionpolitiikassa olisi Suomella kehitettävää ja Norjassa on tarjolla esimerkkiä, missä ministeriössä on oma saamelaisasioista vastaava ministeri sekä oma yksikkönsä.

Lopuksi toteamme, että pidämme hyvin tärkeänä sitä, että saamen kielen ja kulttuurin hiipumisen uhkaa pidetään esillä myös saamelaisalueiden ulkopuolella, jotta valtaväestökin ymmärtää elvyttämistoimenpiteiden tarpeellisuuden.